

Haarlem

Gemeente Haarlem

Jack Chr. van der Hoek
Jan Nieuwenburg

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de commissie Samenleving

Datum 6 juni 2013
Ons kenmerk 2013/233442
Contactpersoon P. Haker/F. van den Hoek
Doorkiesnummer 023-5113431
E-mail phaker@haarlem.nl
Bijlage(n) -
Onderwerp Beantwoording vragen PvdA

Geachte leden van de commissie Samenleving,

Met deze brief beantwoorden wij de vragen die door de fractie PvdA zijn gesteld naar aanleiding van de voornemens van het college ten aanzien van de subsidies binnen het sociaal domein.

Aanleiding

In de nota 'Wijzigen en/of beëindigingen huidige subsidierelaties sociaal domein' staat onderstaande tekst en tabel:

Binnen de basisinfrastructuur en door middel van sociale wijkteams zullen we een aantal maatregelen moeten treffen, om de bezuiniging die vanuit het Rijk voorzien is bij specialistisch aanbod op te vangen en die past bij de gewenste gedragsverandering.

Investerings	Kosten
Bevorderen vrijwillige inzet	550.000
Extra bevorderen mantelzorg	70.0000
Sociale wijkteams	600.000
Inkoopexpertise	20.000
Innovatiebudget 2013	300.000
Kantelmogelijkheden ¹	500.000
Ongewenste effecten	160.000
Totaal	2.200.000

¹ Kantelmogelijkheden zijn investeringen in preventieve maatregelen ter voorkoming/vermindering van specialistisch aanbod

Haarlem

2

Er is een aantal maatregelen mogelijk om financiële middelen te vinden voor deze benodigde investeringen.

Vraag PvdA

Wij hebben grote behoefte aan de opbouw en onderbouwing van de bedragen die worden genoemd bij de Investeringen binnen de basisinfrastructuur, wat de diverse posten precies behelzen qua inhoud en op welke wijze er gemeten en gemonitord wordt of deze andere manier van werken daadwerkelijk het beoogde effect resulteert. In onze optiek is daar een nulmeting voor nodig van de huidige situatie (al dan niet via MKBA). Graag ontvangen wij hier nadere toelichting op.

Antwoord

Vooraf:

De decentralisaties en de overige rijksmaatregelen binnen het sociaal domein brengen voor de gemeente grote financiële taakstellingen met zich mee. Hoewel de details van de maatregelen nog niet bekend zijn leert en eerste inschatting dat deze taakstelling voor Haarlem circa € 28 miljoen structureel bedraagt (bij deze berekening is reeds rekening gehouden met het voornemen van het kabinet om de korting op de middelen voor hulp bij het huishouden te verlagen van 75% naar 40%). Het grootste deel hiervan moet met ingang van 1 januari 2015 ingevuld zijn. Dit maakt het noodzakelijk dat in 2014 voorbereidende maatregelen worden genomen en dat gestart wordt met het doorvoeren van aanpassingen in het sociaal domein. De vormgeving van deze aanpassingen zal in de komende tijd verder gespecificeerd worden aan de hand van concretere besluitvorming van het kabinet en het parlement.

Helaas moet geconstateerd worden dat de rijksoverheid in 2014 niet of nauwelijks middelen beschikbaar stelt ter voorbereiding van de noodzakelijke transitie. Hierdoor is het noodzakelijk middelen vrij te maken binnen de bestaande budgetten van de gemeente Haarlem zelf.

Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse

Gevraagd wordt om een 0-meting van de huidige inzet in de basisinfrastructuur. Wij willen erop wijzen dat de huidige uitvoering en effecten van de subsidies in de basisinfrastructuur al worden gemonitord binnen de kaders van de Algemene Subsidieverordening, dat wil zeggen door de systematiek van voortgangsrapportages en eindverantwoordingen die door de betrokken organisaties worden aangeleverd. Een 0-meting, al dan niet in de vorm van een MKBA, voor de gehele sociale basisinfrastructuur is hiervoor ook niet het geschikte instrument, zowel qua kosten als qua breedte van een dergelijk onderzoek.

Met onze investeringsagenda voor de basisinfrastructuur geven wij geen negatief oordeel over de huidige inzet van onze partners in de stad. We staan echter voor grote en nieuwe opgaven in het sociaal domein die een andere inzet van onze partners vragen.

Haarlem

3

De onderbouwing van de voorgenomen maatregelen is als volgt:

Bevorderen vrijwillige inzet

Deze post ad € 550.000 is opgebouwd uit twee componenten: uitrol BUUV over de gehele stad (€ 500.000) en implementatie centrale ingang vrijwillige inzet conform de gemeenschappelijke wens van alle betrokken organisaties in de stad (€ 50.000).

BUUV kan een maatschappelijk rendement opleveren van 3 euro op elke geïnvesteerde euro. Dit wijst de MKBA uit dat wij onlangs aan de commissie hebben aangeboden. Hierbij is alleen uitgegaan van de 1^e match tussen deelnemers. Maatschappelijke opbrengst van mogelijke vervolgspraken en diensten tussen deelnemers is niet meegerekend. Ook is de toename van de sociale cohesie, waar veel BUUV-deelnemers over spreken, niet als maatschappelijke opbrengst meegerekend omdat dit niet of nauwelijks direct in euro's is te meten.

In de MKBA van BUUV worden vier scenario's geschetst voor het vervolg van BUUV. In het rapport wordt geconstateerd dat BUUV een kansrijk instrument is om de gevolgen van afnemende voorzieningen en de decentralisaties met de daarbij behorende besparingen op te vangen. Het scenario dat het hoogste positief MKBA-saldo kent, is een model waarin wordt gewerkt met een enigszins uitgebreid team van BUUV professionals aangevuld met een groot aantal vrijwilligers. Dit scenario kent in de toekomst de hoogste baten voor burgers, gemeente en andere betrokken partners. De kosten per match voor een kwetsbare burger zijn in dit scenario het laagst. Verder is per saldo de financiële bijdrage van de gemeente in dit scenario het laagst. De kosten/batenratio is hier 3. Dat wil zeggen dat tegenover elke geïnvesteerde euro, 3 euro aan maatschappelijke baten staan.

In de praktijkwerkplaats vrijwillige inzet hebben we geconcludeerd dat er verschillende ingangen zijn voor vraag en aanbod van vrijwillige inzet, waardoor het voor burgers of professionals niet altijd duidelijk bij welk 'loket' zij moeten zijn. Het is voor organisaties soms lastig in te schatten waar een potentiële vrijwilliger naartoe verwezen kan worden als die niet bij de eigen organisatie kan worden ingezet. Een groeiende (nieuwe) groep vrijwilligers zoekt op eigen wijze naar activiteiten, komt zelf met een ambitie wat hij/zij wil doen en biedt talenten aan zonder direct te zoeken naar vacatures. Er is kortom sprake van onvoldoende aansluiting met de werkwijze van de bestaande ingangen waardoor een potentieel aan vrijwillige inzet verloren gaat. Om die reden hebben de partners in de stad aangegeven dat een centrale ingang voor vrijwillige inzet inclusief het positioneren ervan als een 'sterk vrijwilligersmerk' bijdraagt aan het voorkomen van verlies van potentiële vrijwillige inzet door mismatch of andere factoren.

Omdat het bevorderen van vrijwillige inzet één van de pijlers is van de herinrichting van het sociaal domein, hebben wij BUUV en centrale ingang vrijwillige inzet opgenomen in de investeringsagenda. De hiermee gemoeide middelen vloeien vrijwel in zijn geheel terug in het sociaal domein.

Haarlem

4

Extra bevorderen mantelzorg

Ook het bevorderen van mantelzorg en mantelzorgondersteuning is een essentieel onderdeel voor de herinrichting van het sociaal domein en het bevorderen van het realiseren van eigen-kracht-oplossingen en ondersteuning in het eigen sociale netwerk. Het beroep op mantelzorgers zal in de komende jaren alleen maar toenemen. Dit is ook noodzakelijk om ons voorzieningenniveau betaalbaar te houden, passend binnen de nieuwe financiële kaders en rijksbezuinigingen. Om die reden achten wij het noodzakelijk om mantelzorg en mantelzorgondersteuning verder te versterken en hebben wij hiervoor een extra bedrag opgenomen in de investeringsagenda. Dit komt bovenop onze structurele investering in het bevorderen van mantelzorg.

Het is ons voornemen om de betrokken partners op het gebied van mantelzorgondersteuning uit te nodigen met een voorstel te komen. De hiermee gemoeide middelen vloeien dan ook in zijn geheel terug in het sociaal domein.

Sociale wijkteams

Sociale wijkteams zijn bewezen effectief om pro-actief en vroegtijdig burgers te activeren problemen aan te pakken en hen daarbij de weg te wijzen vanuit de aanpak één gezin, één plan, één regisseur. Dat blijkt uit verschillende MKBA's die elders in het land zijn uitgevoerd. Niet voor niets stelt ook het Rijk per 2015 budget beschikbaar voor de ontwikkeling van sociale wijkteams.

De inrichting van sociale wijkteams is één van de clusters zoals onlangs vastgesteld in de nota 'Samen voor elkaar; op weg naar een nieuwe sociale infrastructuur'. In 2013 starten er twee: in Boerhaave/Meerwijk en Slachthuisbuurt/Parkwijk. Wij zijn voornemens in 2014 nog twee wijkteams te starten, vooruitlopend op een stedelijke uitrol per 2015.

Met de verdere inrichting van de wijkteams in 2013 en 2014 lopen we vooruit op de transitie sociaal domein. In deze overgangsfase is er dus sprake van overgangskosten, omdat de sociale wijkteams starten voordat het totale transitieproces sociaal domein is afgerond. Het is dan ook de bedoeling dat met ingang van 2015 de kosten voor de speciale wijkteams integraal onderdeel uitmaken van de begroting sociaal domein.

Bovenstaande betekent dat de sociale wijkteams vooruitlopend hierop onderdeel uitmaken van de investeringsagenda. De hiermee gemoeide middelen vloeien vrijwel in zijn geheel terug in het sociaal domein. Er zijn al verschillende MKBA's gedaan op wijkteams in Nederland die positieve effecten bevestigen. Niettemin overwegen wij om ook in 2014 een MKBA uit te voeren ten aanzien van de resultaten en effecten van de sociale wijkteams. Daarmee kan inzicht verkregen worden in de effecten van de specifiek Haarlemse vormgeving van de sociale wijkteams.

Inkoopexpertise

Voor de herinrichting van de basisinfrastructuur is een proces van herijking maatschappelijke effecten, vraagformulering en een subsidiedialoog ontwikkeld. Daarnaast dient er aansluiting te worden gevonden bij het traject 'verzakelijking

Haarlem

5

subsidiesystematiek'. Voor de ondersteuning van onze accountmanagers in het sociaal domein, hebben we een bedrag gereserveerd voor externe training en advies. De hiermee gemoeide middelen vloeien daarmee niet direct terug in het sociaal domein, maar leveren daaraan indirect wel een bijdrage.

Innovatiebudget

Net als in 2013 hebben we een budget opgenomen om de noodzakelijke innovaties in het sociaal domein te stimuleren en te faciliteren bij bestaande en nieuwe partners in de stad. In 2013 hebben wij voor een bedrag van € 1.4 mio aan aanvragen ontvangen voor een budget van € 400.000.

Voor 2014 heeft de raad bij de kadernota 2012 een innovatiebudget van € 300.000 vastgesteld. Deze middelen vloeien in zijn geheel terug in het sociaal domein.

Kantelmogelijkheden

Om de bezuinigingen, voortvloeiend uit de decentralisaties Jeugd en Awbz, op te vangen, zullen onderdelen uit die decentralisaties worden overgeheveld naar de basisinfrastructuur. We onderzoeken welke relatief dure individuele voorzieningen kunnen worden 'gekanteld' naar collectieve voorzieningen in de basisinfrastructuur. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de huidige Awbz-voorziening dagbesteding of aan Awbz-gefinancierde vormen van respijtzorg.

Voor beide decentralisaties ronden wij binnenkort het onderzoek naar kantelmogelijkheden af, zodat wij deze kunnen betrekken bij onze vraagformulering aan de basisinfrastructuur in 2014. Voor de kantelmogelijkheden hebben wij een bedrag ad € 500.000 geraamd. Deze middelen vloeien volledig terug in het sociaal domein.

De decentralisaties Jeugd en Awbz vinden volledig plaats per 2015. Alle Haarlemmers die op dat moment een voorziening in het kader van één van deze decentralisaties hebben, komen dan onmiddellijk voor rekening van de gemeente. Om de korting op de decentralisatiebudgetten op te vangen zijn systeeminnovaties en voorinvesteringen in de basisinfrastructuur noodzakelijk.

Ongewenste effecten

Uit de subsidiedialoog kan blijken dat de afbouw van subsidies tot ongewenste effecten leidt. Ongewenst wil zeggen dat het gaat om producten of dienstverlening waarin wij juist zouden moeten investeren in het licht van de opgaven waar wij voor staan en die geformuleerd zijn in de kaderstellende nota Samen voor elkaar.

Hiervoor hebben wij een bedrag ad € 160.000 geraamd (10% van de geraamde korting in 2014). Deze middelen vloeien volledig terug in het sociaal domein.

Informatie, advies en doorverwijzing

In het kader van het cluster Informatie, advies en doorverwijzing (IAD) wordt in 2013 en 2014 een (grotendeels eenmalige) investering te gedaan in een informatie- en cliëntvolgsysteem. Dit past onder andere in de wettelijke taak ten aanzien van informatie en advies die de gemeente heeft in het kader van de WMO. Het systeem biedt burgers geïntegreerde informatie op het gehele sociaal domein, het helpt bij vraagverheldering, is primair gericht op het aanreiken van eigenkracht oplossingen,

Haarlem

6

biedt burgers meer regie op het eigen dossier en biedt alle partners binnen het sociaal domein een cliëntvolgsysteem. Professionele afstemming en samenwerking tussen de verschillende partners wordt daarmee gefaciliteerd, alsmede de samenwerking in de casus met de burger zelf en het netwerk van de burger. Ook wordt bijvoorbeeld op operationeel niveau, praktisch, ondersteuning gegeven aan de doelstelling “een gezin, een plan” en het beantwoorden van vragen in de context van de burger. Implementatie van een dergelijk systeem, waarmee het verstrekken van informatie onderling behoudens privacy mogelijk is, was overigens ook een wens van onze partners en zorgverleners. Op dit moment wordt door de afdeling SZW en haar partners, de sociale wijkteams en de pilot CJG-coaches het systeem ingezet. De implementatie van het systeem binnen het CJG regionaal en de Wmo – individuele voorzieningen wordt op dit moment voorbereid. Verder bestaat het voornemen om binnen het cluster IAD een bedrag van € 50.000 in te zetten ter optimalisering van de fysieke loketfunctie.

Met vriendelijke groet,

Jan Nieuwenburg

Jack Chr. van der Hoek